

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การกำหนดราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘

ตามที่กฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชการที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้บัญญัติให้ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชการต้องส่งคืนชั้นรองเมื่อได้รับพระราชทานชั้นตราสูงขึ้น หรือผู้รับมรดกของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่วายชนม์ซึ่งมีหน้าที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือในกรณีที่ทรงเรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืน แล้วแต่กรณี แต่ไม่สามารถนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์ส่งคืนได้ จะต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเหรียญราชการนั้น ประกอบกับ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ อนุมัติในหลักการให้ปรับราคาใหม่ทุก ๓ ปี และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗ (๔) ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกประกาศกำหนดราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ ตามบัญชีท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชีราคาขดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชอิสริยาภรณ์
ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ลำดับที่	รายการ	ราคาขดใช้(บาท)
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า	
๑	ปฐมจุลจอมเกล้า	๓,๕๒๙,๗๔๒
๒	ทุติยจุลจอมเกล้าพิเศษ	๖๕๔,๓๘๔
๓	ทุติยจุลจอมเกล้า	๔๐๖,๘๒๖
๔	ตติยจุลจอมเกล้าพิเศษ	๓๐๗,๓๖๖
๕	ตติยจุลจอมเกล้า	๒๗๗,๔๔๒
๖	ตติยานุจุลจอมเกล้า	๖๑,๕๘๘
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน	
๗	ปฐมจุลจอมเกล้า	๑,๔๕๒,๖๐๒
๘	ทุติยจุลจอมเกล้าพิเศษ	๔๔๕,๑๖๖
๙	ทุติยจุลจอมเกล้า	๓๗๕,๔๔๒
๑๐	ตติยจุลจอมเกล้า	๒๖๑,๒๓๐
๑๑	จตุตถจุลจอมเกล้า	๖๖,๐๖๔
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก	
๑๒	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๔๒,๓๙๒
๑๓	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๓๓,๖๒๖
๑๔	ประถมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๒๘,๖๕๘
๑๕	ประถมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๒๖,๗๕๐
๑๖	ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๑๗,๑๗๔
๑๗	ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๑๓,๖๖๘
๑๘	ตริตาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๗,๔๙๐
๑๙	ตริตาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๗,๘๙๖
๒๐	จัตราภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๔,๓๘๖
๒๑	จัตราภรณ์ช้างเผือก สตรี	๔,๓๘๖
๒๒	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๔,๑๗๒
๒๓	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๔,๑๗๒
๒๔	เหรียญทองช้างเผือก บุรุษ	๒,๔๑๔
๒๕	เหรียญทองช้างเผือก สตรี	๒,๗๘๖
๒๖	เหรียญเงินช้างเผือก บุรุษ	๒,๓๒๔
๒๗	เหรียญเงินช้างเผือก สตรี	๒,๖๖๘

ลำดับที่	รายการ	ราคาخذใช้(บาท)
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย	
๒๘	มหาวชิรมงกุฎ บุรุษ	๖๖,๓๔๐
๒๙	มหาวชิรมงกุฎ สตรี	๔๗,๒๙๔
๓๐	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๒๙,๙๖๐
๓๑	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๒๓,๕๔๐
๓๒	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๑๗,๑๑๒
๓๓	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๑๒,๓๐๔
๓๔	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๖,๔๒๐
๓๕	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๖,๗๖๒
๓๖	จัตราภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๔,๓๘๖
๓๗	จัตราภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๔,๓๘๖
๓๘	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๔,๑๗๒
๓๙	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๔,๑๗๒
๔๐	เหรียญทองมงกุฎไทย บุรุษ	๒,๐๒๒
๔๑	เหรียญทองมงกุฎไทย สตรี	๒,๔๒๐
๔๒	เหรียญเงินมงกุฎไทย บุรุษ	๒,๐๒๒
๔๓	เหรียญเงินมงกุฎไทย สตรี	๒,๔๑๒
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์	
๔๔	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๓๘,๘๔๐
๔๕	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๓๒,๘๙๔
๔๖	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๑๘,๕๓๖
๔๗	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๑๗,๔๔๘
๔๘	ตติยดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๘,๗๖๐
๔๙	ตติยดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๑๐,๐๒๖
๕๐	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๔,๗๐๘
๕๑	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๔,๙๒๒
๕๒	เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๔,๗๐๘
๕๓	เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๔,๙๒๒
๕๔	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๓,๖๕๐
๕๕	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๓,๗๐๖
๕๖	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๓,๖๗๒
๕๗	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๓,๗๓๒

**ข้อมูลประกอบการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์
หรือขอใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย**

-----

๑. กฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พุทธศักราช ๒๔๘๔ บัญญัติกรณีที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สรุปได้ดังนี้

๑.๑ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้รับพระราชทานชั้นสูงขึ้นในตระกูลใด ต้องส่งคืนชั้นรองของตระกูลนั้น

๑.๒ กรณีที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เรียกคืน ต้องส่งคืนทุกชั้นตราตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

๑.๓ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์วายชนม์ ผู้รับมรดกต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นตรา ยกเว้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

๑.๔ ถ้าส่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ต้องขอใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น

๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รวมทั้งการจัดเตรียมเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสำหรับพระราชทาน และการรับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๓. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอความร่วมมือให้หน่วยงานต่าง ๆ เร่งรัดให้บุคลากรในสังกัดส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่กฎหมายบัญญัติมาอย่างต่อเนื่อง และได้ดำเนินการจัดซ่อมเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับคืนให้มีสภาพใหม่เพื่อใช้หมุนเวียนสำหรับการพระราชทานในปีต่อไป ดังนั้น การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่กฎหมายบัญญัติ นอกจากจะเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายและโบราณราชประเพณีแล้ว ยังนับเป็นการสนองพระมหากรุณาที่ทรงมีต่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดภาระในด้านงบประมาณสำหรับการจัดสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ขึ้นใหม่อีกด้วย

๔. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ ให้ปรับราคาขอใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมายทุก ๓ ปี และให้กระทรวง ทบวง กรม กำชับกวดขันให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดจัดทำประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และให้ติดตามเร่งรัดผู้ที่ยังมิได้ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามกฎหมายให้ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่สามารถส่งคืนได้ให้ขอใช้ตามราคาที่กำหนด

๕. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ให้หัวหน้าส่วนราชการเร่งรัดการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่กฎหมายกำหนด และให้นำเรื่องการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประกอบการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในกรณีเลื่อนชั้นตรา

สูงขึ้นไปด้วย ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติแล้ว ตามหนังสือที่ นร ๐๕๐๘/ว ๔๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖

๖. **กรณีเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะส่งคืนชำรุด** มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๖.๑ **กรณีชำรุดเล็กน้อย** เช่น สีลงยาแตก สลักยึดหลุดแต่ส่วนประกอบทุกชิ้นส่วน อยู่ครบ สามารถส่งคืนได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อม

๖.๒ **กรณีชำรุดในสาระสำคัญ** เช่น ถูกไฟไหม้จนเสียรูปลักษณะ จะไม่สามารถส่งคืนได้

๖.๓ **กรณีส่วนประกอบบางส่วนสูญหาย** ให้ติดต่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการส่งให้หน่วยงานผู้สร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ซ่อมเพิ่มเติมส่วนประกอบให้มีสภาพ สมบูรณ์ก่อนส่งคืน ทั้งนี้ ผู้ที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อม

๗. **เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ส่งคืนต้องเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน หรือได้รับจ่ายจากสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเท่านั้น** เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ซื้อหรือจัดหา มาจากที่อื่นใดเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปลอมและไม่สามารถส่งคืนทดแทนได้

๘. **ผู้ที่ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเงินชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ส่งได้ที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง** ดังนี้

๘.๑ **หน่วยงานต้นสังกัด** ซึ่งจะรวบรวมส่งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป

๘.๒ **สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี** ภายในบริเวณทำเนียบรัฐบาล โดยติดต่อที่ กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โทร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๘๖๕ **กรณีชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน** ขอให้ส่งจ่ายสำนัก เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี และส่งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๙. เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนจากผู้ใดแล้ว ขอให้เขียน ป้ายชื่อติดไว้ที่เครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นด้วย เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการในภายหลัง โดยเฉพาะกรณีที่เป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปลอม

กรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปลอม เช่น รูปลักษณะ สี ขนาด หรือน้ำหนัก แตกต่างไปจากเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับจากสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี หรือไม่ปรากฏเครื่องหมายผู้สร้าง ให้แจ้งผู้ส่งคืนทราบเบื้องต้นแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑๐. เมื่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเงินชดใช้ราคาแทน เครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว จะออกหลักฐานใบรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือใบเสร็จรับเงินให้แก่ ผู้ส่งคืนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน และจะบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลทะเบียนฐานันดรต่อไป

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

การสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์
เป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.)
เพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น

อาศัยอำนาจตามนัยมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534
ประกอบข้อ 16(4) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2559

ผู้ที่ดำเนินการผลิตหรือจำหน่าย
โดยไม่ได้รับมอบหมายจาก สลค.
“ไม่สามารถดำเนินการได้”
และจะมีความผิดทางกฎหมายอาญา

การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์
เป็นการดำเนินการตามกฎหมาย
ว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลต่าง ๆ

เช่น พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก พุทธศักราช 2484
พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พุทธศักราช 2484

“ต้องส่งคืน” เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

1. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์**ชั้นตราสูงขึ้น**

[ได้รับในตระกูลใดต้องส่งคืนชั้นรองของตระกูลนั้นคืน เช่น ได้รับพระราชทานประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)
ต้องคืนทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)]

2. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม**ให้เรียกคืน**

3. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์**วายชนม์**

ทั้งนี้ **การพระราชทานเหรียญราชอิสริยาภรณ์** เช่น เหรียญจักรมาลา เหรียญจักรพรรดิมาลา **พระราชทานเป็นกรรมสิทธิ์** เมื่อผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์
ให้ทายาทโดยธรรมรักษาไว้เป็นที่ระลึก อย่างไรก็ตาม หากผู้ได้รับพระราชทานก็ดี ทายาทโดยธรรมก็ดี ประพฤติตนไม่สมเกียรติ อาจทรงเรียกคืนได้

“

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ส่งคืนจะต้องสร้างโดย สลค. เท่านั้น
หาก**ส่งคืนไม่ได้จะต้องชดใช้ราคา**เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ตามบัญชีราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ

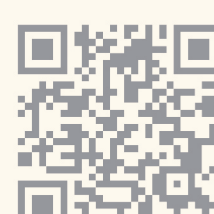
”

พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
พุทศักราช 2484

พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย
พุทศักราช 2484

บัญชีราคาชดใช้
แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์
และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ฯ